

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ
ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Η σαγήνη της λογοκλοπής

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Η Σενεγάλη. Πού στην οργή βρίσκεται η Σενεγάλη; Εντάξει, κάπου στην Αφρική. Ψάχνω στον χάρτη. Ένα μικρό κράτος της δυτικής Αφρικής με πρωτεύουσα το Ντακάρ. Δεν πρόκειται ποτέ να πάω στη Σενεγάλη, πρώην γαλλική αποικία. Γενικώς μιλώντας, η Μαύρη Ήπειρος δεν υπήρξε ποτέ ταξιδιωτικός προορισμός για μένα. Έκω βρεθεί βέβαια στο Μαγκρέμπ κι έχω φτάσει ως το Κέιπ Τάουν και το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδος, όμως η υπόλοιπη Αφρική δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον για την περίπτωση μου. Ίσως επειδή απουσιάζει η Ιστορία, όπως τουλάχιστον την εννοώ εγώ. Ίσως επειδή θα ένιωθα κάθε στιγμή ταπεινωμένος στη σκέψη κάποιων ανατομικών λεπτομερειών της αφρικανικής φυλής (αναφέρομαι στους άντρες).

Έπιασα το μυθιστόρημα του Αφρικανού Μοχάμεντ Μπουγκάρ Σαρ με ελαφριά καχυποψία. Στο αυτί του βιβλίου είδα τη φωτογραφία του συγγραφέα: ένας ευειδής μαύρος με παπανδρεϊκό ζιβάγκο. Ετών 33 σήμερα που μιλάμε. Που έχει στο παλμαρέ του το βραβείο Goncourt του 2021 (μες στη βαριά καραντίνα). Προφανώς οι Γάλλοι, σκέφτηκα, έρμαια κι αυτοί της ποσόστωσης και του πολιτικά κορέκτ, έδωσαν το εθνικό βραβείο τους σε έναν Σενεγαλέζο πολίτη που ζει στη Γαλλία. Αρχισα να διαβάζω με κρύα καρδιά.

Έκανα λάθος. Η πεζογραφία του νεαρού Σενεγαλέζου είναι άξια κάθε βραβείου. Η υπόθεση του βιβλίου αφορά τη λογοτεχνία στην ουσία της – στην εντελέχειά της, θα έλεγε ο Αριστοτέλης. Ο ήρωας του μυθιστορήματος, μαύρος και πρωτοεμφανιζόμενος, έχει γράψει

ένα βιβλίο που ταράσσει τα νερά της βαλτωμένης συγγραφής του καιρού του συγκλονίζοντας το αναγνωστικό κοινό. Δεν αργεί, ωστόσο, να αποκαλυφτεί ότι το περί ου ο λόγος βιβλίο, που αποθεώθηκε από την κριτική, δεν είναι παρά ένα συμπλήρωμα, ένα συνταίριασμα πες, από εδάφια άλλων βιβλίων που ο ήρωάς μας έχει καταληστεύσει ενσωματώνοντάς τα στο δικό του πόνημα. Κοντολογίς, καραμπινάτη λογοκλοπή. Μόλις αρχίζουν οι λεμονόκουπες, ο συγγραφέας εξαφανίζεται.

Την αναζήτησή του ξεκινά ένας άλλος συγγραφέας που έχει σαγηνευτεί από το προίον της λογοκλοπής.

Από τη Σενεγάλη ως το Παρίσι κι από την Αργεντινή ως το Μοντεβιδέο, ο αναγνώστης απολαμβάνει ένα μυθιστόρημα καθαρόαιμης πεζογραφίας, τη μετάφραση του οποίου οφείλουμε στη Μίνα Πατεράκη-Γορέφρη.

Μοχάμεντ Μπουγκάρ Σαρ
Η πιο μυστική μνήμη των ανθρώπων
εκδ. ΠΑΤΑΚΗ

Κι επειδή οι εκλογές πάλι είναι προ των πυλών, αντιγράφω εδώ ένα απόσπασμα από το βιβλίο που αναφέρεται στην πολιτική σκηνή της Σενεγάλης. Κάθε ομοιότητα με πρόσωπα και καταστάσεις είναι παντελώς συμπτωματική.

«Είναι ακριβώς αυτό που ζει η χώρα», διαπίστωσε ο Σερφίρ. «Οι ηγέτες μας μας μιλούν πίσω από μια οθόνη, ένα γυαλί που κανένας ήχος δεν το διαπερνάει. Κανείς δεν τους ακούει. Δεν θα άλλαζε τίποτα αν τους άκουγαν. Δεν χρειάζεται πια να τους ακούς για να ξέρεις ότι δεν λένε την αλήθεια. Οι ηγέτες μας, κατά συνέπεια, δεν είναι άνθρωποι αλλά ψάρια: ροφοί, μπακαλιάροι, σιλουροί, ξιφίες, λούτσου, μουρούνες, γλώσσες και ψάρια-κλόουν. Και πολλοί καρχαρίες βεβαίως. Αλλά το χειρότερο, όταν κοιτάμε τις ψαρίες μούρες τους, είναι που μοιάζουν να μας λένε: Στη θέση μας, δεν θα τα κάνατε καλύτερα. Θα απογοητεύατε, όπως απογοητεύουμε».

Και με το παραπάνω απόσπασμα Σενεγαλέζου ψηφοφόρου που μοιάζει να υποστηρίζει μια αντιιουστινιανική άποψη, εγώ που ψηφίζω κατ' εξοχήν συστημικά (ως ακραιφνής δημοκράτης) σας εύχομαι καλή ψήφο!